پاسیاد

شاگرد مرحوم حسن‌زاده آملی:

علامه روزی ۱۷ ساعت کار می‌کرد

شاگرد آیت‌الله حسن‌زاده آملی در مراسم یادبود او در نمایشگاه کتاب تهران گفت: او روزی ۱۷ ساعت کار می‌کرد و هر گاه می‌خواست مطلبی بنویسد، زمان زیادی صرف مطالعه می‌کرد؛ به طوری که برای نوشتن یک صفحه ۶ ساعت زمان می‌گذاشت. به گزارش باشگاه خبرنگاران توانا، این مراسم با حضور «سیدعلی حسینی آملی» شاگرد مرحوم علامه و «سیدمرتضی حسینی کمال آبادی» رئیس پژوهشکده ادبیات فقه جواهری در غرفه مجمع ناشران انقلاب اسلامی در سی و سومین نمایشگاه کتاب تهران برگزار شد.

سیدعلی حسینی آملی بیان کرد: در کتابخانه ملی مسکو، ۴۰۰ هزار نسخه کتاب خطی وجود دارد که در ایران، نمونه‌ای را نداریم. این کتاب‌ها مربوط به علمای شیعه است. علامه اهتمام ویژه‌ای برای نسخ خطی داشتند؛ از همین‌رو به کار می‌گرفت. حضرت علامه روزی ۱۷ ساعت کار می‌کرد و هر گاه می‌خواست مطلبی بنویسد، زمان زیادی را صرف مطالعه می‌کرد؛ به طوری که برای نوشتن یک صفحه ۶ ساعت زمان صرف می‌کرد. وی افزود: علامه در وصف همسر خود و در عزای ایشان می‌گوید من دو ماه که از وفات همسرم گذشته است، نتوانستم چیزی بنویسم و قلم از قلم تکان بدهم. مرحوم دشتی از علامه می‌خواهد که ایشان را نصیحت کند. ایشان در جواب می‌گوید قدری از توان جوانیان را برای زمان پیری بگذارید.

شاگرد علامه حسن‌زاده با اشاره به اینکه علامه در درگیری سال ۱۳۴۳ در قم، زیر ضربه‌های کماندوهای شاه قرار می‌گیرد و مجروح می‌شود، بیان کرد: ایشان ۴۰ سال با درد قلب گذران زندگی کرد. علامه خواجه نصیر دوران ما بود.

وی درباره برخورد علامه حسن‌زاده با حوزه کتاب ابراز کرد: یکی از خصلت‌های علامه در برخورد با ناشران این بود که ناشران و انتشارات را بسیار مهم می‌دانست و آن‌ها را در تقریظات خود تکریم می‌کرد. ایشان به نویسندگان نوپا بسیار اهتمام می‌ورزید. حتی لحظه به لحظه، نویسندگان مبتدی را مورد توجه قرار می‌داد. حسینی آملی در خاطره‌ای از علامه حسن‌زاده بیان کرد: زمانی که مباحث ایشان درباره ریاضیات منتشر شد، هنوز کتاب موجود نبود و به دست ما نرسیده بود. ایشان شب جزوه را می‌نوشت، صبح دوستان جزوه را از ایشان تحویل می‌گرفتند و به تعداد زیراکس می‌کردند تا در زمان کلاس مطالب را داشته باشیم. گفت ساعت ۹ صبح کلاس برقرار باشد. زمانی که آمد سر کلاس گفت: «برای نوشتن این یک صفحه ۶ ساعت زمان سپری کردم».

حسینی آملی اذعان کرد: حسن‌زاده یک کشاورززاده بود. ایشان همواره می‌فرمود من از نوجوانی و جوانی، حواسم را جمع کردم که جوری زندگی کنم تا در پیری از گذشته خود پشیمان نشوم. اصل این نشست‌ها هم این باشد که ما اصول تربیتی علامه را در زندگی خود به کار ببریم و ایشان را سرمشق قرار دهیم.

موعظه

حجت‌الاسلام نظری منفرد

صورت‌های اجابت دعا

قرآن کریم دعا را از نیازهای آدمی برمی‌شمرد. «وَإِذا مَسَّ الانسانَ ضُرٌّ دَعانا بِه منیبا الیه ثم اذا خوله نعمه منه...»؛ وقتی مشکلی برای انسان پدید می‌آید خداوند متعال را صدا می‌زند و وقتی مشکل او برطرف شد، خداوند متعال را بر طرف می‌سازد! این رسم بندگی نیست. امام سجاد(ع) در مناجات الذاکرین به خداوند متعال عرضه می‌دارد: «وَمَنْ أَعْظَمُ النِّعَمِ عَلَيْنَا جَرَيَانُ ذِكْرِكَ عَلَى أَلْسِنَتِنَا»؛ از بزرگ‌ترین نعمت‌ها بر ما جاری شدن ذکر تو بر زبان ماست. «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا»، انسان باید صبح و شام خداوند را یاد کند؛ اگر انسان هیچ مشکلی در زندگی نداشته باشد، خداوند را بر یاد کند؛ چرا که انسانی که همه چیز در او جمع است، ممکن است در یک لحظه همه این نعمت‌ها از او گرفته شود. انسان در دعای خود همواره باید اطمینان و امید به استجابت داشته باشد. انسان باید با امید به خداوند غنی، شنوا، توانا، عالم و آگاه از تمام نیازها و خواسته‌ها، توانمند بر حاجات و قدر تمند در بیش از دیگران نیاز به دعا دارد؛ چرا که انسانی که همه چیز را در او جمع است، ممکن است در یک لحظه همه این نعمت‌ها از او گرفته شود. انسان در دعای خود همواره باید اطمینان و امید به استجابت داشته باشد. انسان باید با امید به خداوند غنی، شنوا، توانا، عالم و آگاه از تمام نیازها و خواسته‌ها، توانمند بر حاجات و قدر تمند در برآورده‌سازی درخواست‌ها، دعای خویش را مطرح کند. حدیثی از پیامبر اعظم(ص) هست که می‌فرمایند: هیچ بنده مؤمنی نیست که خداوند را بخواند و دعا کند در حالی که در آن دعا دو چیز، یکی درخواست گناه و قطع رحم نباشد؛ در این صورت خداوند دعای او را به سه صورت اجابت می‌کند که نخست اجابت بدون فاصله و درنگ است. یکی دیگر از صورت‌های مواجهه خداوند متعال با دعا در صورتی است که دعا و خواسته در راستای مصلحت بنده نباشد. برخی از انسان‌ها، وقتی به مال و منال و آسایش و راحتی می‌رسند، مال برایشان مظلمه و وبال و گرفتاری می‌شود و آدمی را از معنویت، ذکر و عبادت دور و گرفتار گناه و معصیت می‌سازد. خداوند متعال بر اساس حکمت به انسان عنایت می‌فرماید. ثروت برای کسانی که توانایی استفاده درست از آن را دارند و به نیازمند می‌رساند، مال برایشان مظلمه و وبال و گرفتاری می‌شود و آدمی را از معنویت دور و گرفتار گناه و دعا حادثه و مشکلات را از پیش روی آدمی می‌زداید. همواره باید با امید از خداوند متعال استعانت نماییم؛ چراکه خداوند توانا و عالم به همه چیز که امکانات بی حد و حصر دارد، قطعاً اگر به مصلحت آدمی باشد، دعای بندگان خود را اجابت می‌سازد. باید در نظر داشت که اگر دعای انسان مستجاب نشود، حتماً در آن حکمتی

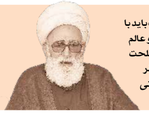

مؤثرترین وسیله جلب رحمت خدا این است که خیرخواه همه مردم باشی.

برش

عمومی‌کردن یک فرمان

جریان تبیین همیشه بوده و هست و هر همیشه بر آن تأکید کرده‌اند. اما تفاوت الان از دو جهت است. تحریف، به دلیل نزدیک شدن دشمن به فضاهای خصوصی جوانان، ما باید با شدت افزایش پیدا کرده است. کرونا هم مسئله را تشدید کرد؛ چون بیشتر وقت جوانان در فضای مجازی گذشت. دشمن از این طریق وارد خلوت‌های ما شد.

طریق وارد خلوت‌های ما شد. تا پیش از مهر ۱۴۰۰، رهبر فرمان و درخواست تبیین را از نخبگان داشتند. اما مهر ۱۴۰۰ به بعد، برای نخستین بار رهبر هم مردم را به این کار دعوت کردند؛ چون الان ما به تعداد کاربران فضای مجازی رسانه داریم. رهبر خطاب را عمومی کردند؛ چون همه دیگر می‌توانند مفید باشند. جهاد تبیین، جهاد از بین بردن غبار تحریف و آشفتگی ذهنی است. در همین مسئله اصلاح قیمت‌ها و یارانه‌ها، بیشتر مردم از آینده اضطراب دارند. این استرس کار و فرصت کار را از انسان می‌گیرد. ترس از آینده نامعلوم موجب می‌شود کارهایی کنند که بعداً پشیمان شوند؛ مثل هجوم

نیم نگاه

در پنجمین نشست رسالت مطرح شد

تمجید آیت‌الله جاودان از برنامه «زندگی پس از زندگی»

آیت‌الله جاودان هدایت مردم را از وظایف مهم روحانیون دانست و گفت: برنامه «زندگی پس از زندگی» خوب است زیرا بسیاری از روایت‌هایی که ما خوانده‌ایم، در این برنامه گفتند.

به گزارش خبرگزاری فارس، آیت‌الله محمدعلی جاودان در پنجمین نشست رسالت با بیان اینکه یک روحانی نباید سوار ماشین سلطنتی شود، اظهار کرد: زمانی من سوار نیسان شده بودم. طلبه‌ای سوار بر موتور بود. یک آقایی هم کنار یک فرمانده ارتش در ماشین خوبی نشسته بود. مردم نه من و نه آن طلبه موتورسوار را نگاه کردند، بلکه آن روحانی را نگاه می‌کردند که سوار چنین ماشینی شده بود.

وی گفت: روحانیون باید عرفیات را رعایت کنند. هر گناهی را می‌توان جواب داد ولی اگر به خاطر رفتار من، مردم از دین گریزان شوند، این را نمی‌شود جواب داد.

آیت‌الله جاودان در ادامه هدایت مردم را از وظایف مهم روحانیون دانست و اظهار کرد: جهات اخلاقی را با مردم رعایت کنید. طلبه‌ای درباره قیمت یک جنس با فروشنده‌ای دعوا کرد. ما باید یگذریم چون مردم به ما حق نمی‌دهند. در دعوای بین زن و مرد، مردم به زن حق می‌دهند. عرفیات خیلی مهم است.

استاد اخلاق گفت: ضرورتی ندارد ما هر چیزی را بگوییم. ما باید قرآن و حدیث برای مردم بگوییم. حدیث را باید با عقل بسنجیم، اگر خوب بود، برای مردم بخوانیم.

وی در ادامه با اشاره به واقعه روز عاشورا اظهار کرد: ما باید روایت‌های قوی برای مردم بخوانیم. در همین موضوع عاشورا نیز روایات ضعیف را نقل می‌کنند. روایات را مستند و یا ارائه سند برای مردم بخوانیم.

حرف بدون سند نزنید. ما نسبت به سخنانمان مسئولیم؛ زیرا فرشتگان عتید و رقیب همه چیز را می‌نویسند.

آیت‌الله جاودان افزود: ما به جوانی که بعدها درباره مبتلا شدنش به گناه می‌گوید، می‌گوییم که نمازت را درست بخوان و هر روز صبح با امام زمان(عج) عهد ببند و صحبت کن. دعای عهد، توسل خوبی به امام زمان(عج) است.

وی اضافه کرد: مرحوم آیت‌الله بروجردی فرمودند در عمرم دروغ نگفتم، انسان خیلی باید شخصیتش بالا باشد. من جوانی را می‌شناسم که اصلاً گناه نمی‌کند. برنامه «زندگی پس از زندگی» خوب است زیرا بسیاری از روایاتی که ما خوانده‌ایم، در این برنامه گفته‌اند.

■ **تولیت حوزه علمیه مروی:**

منبر، پایگاه خوبی برای تبلیغ دین است

آیت‌الله محمدباقر نحریری نیز در پنجمین نشست رسالت با بیان اینکه امام زمان(عج) صاحب و مولای ما هستند، اظهار کرد: اگر به معنای شهادت امام عمیق شویم، خیلی تأثیرات در رفتار و برخوردهایمان خواهیم دید. چون شهادت این اولیا در راستای شهادت حق تعالی است.

تولیت حوزه علمیه مروی تهران افزود: شهادت خدای متعال و نبی اکرم(ص) و شهادت ائمه اطهار(ع) غیر از شهادت ماست. شهادت ولی‌الله احاطه قیومی و ربوبی دارد. ولایت دو چهره دارد. مقام نورانیت ولی‌الله یک چهره است.

وی در ادامه با بیان اینکه منبر پایگاه خوبی برای تبلیغ دین است، اضافه کرد: خدا آقای حاج مقدس را رحمت کند. ایشان گاهی توفیق در سخنرانی‌اش داشته و یک لااله‌الاالله می‌گفتند. باید توجه داشته باشیم اولین چیزی که در مقام تبلیغ باید بدانیم معرفت اولیای الهی است. مرحوم ابوی ما گاهی روی منبر می‌زدند و می‌فرمودند که من اول برای خودم می‌گویم و بعد برای دیگران. مرحوم سعادت‌پرور فرمودند یکی از رهزن‌ها این است که منبری می‌گوید می‌خواهم دیگران را هدایت کنم. این در ذهن ما شکل می‌گیرد و می‌تواند مشکل ایجاد کند.

تحریری گفت: مطالبی که پس از کلمه «قول» در قرآن آمده است، بسیار خاص و کلیدی است. داشتن خشیت خیلی برای منبری مهم است و خشیت غیر خدا نباید باشد. خشیت می‌تواند پل با خوش آمدن دعوت‌کننده یا تعداد جمعیت باشد. کار مبلغ، به هم زدن وضع موجود به نفع وضع مطلوب است. نبی مکرم اسلام(ص) بالاترین مبلغ است. «ما انزل الیک» در جان پیامبر شکل گرفته است. صدای علی در قلب پیامبر اسلام(ص) آمده است، خداوند می‌خواهد با زبان و قلب علی با تو سخن بگوییم.

تولیت حوزه علمیه مروی تهران افزود: بالاترین عرصه تبلیغ پیامبر اسلام(ص) رساندن مردم به خداوند است. حفظ عظمت الهی، معنای خشیت برای مبلغان دین است. ما باید رابطه با پروردگار را درک کنیم. جایگاه خداشناسی را باید بشناسیم و لازم نیست از براهین سخت استفاده کنیم و با همین زبان ساده هم می‌توانیم بگوییم. برای هر فرد باید به شکل جدید توجه داد. خداشناسی فطری بهترین روش خداشناسی است.

تحریری گفت: نظام عالم، نظام طولی و واسطه است. از این معنا در خطبا نباید غفلت کرد. همه ما در هر سطحی هستیم به تذکر نیاز داریم. مرحوم ابوی ما فرمودند: «غریب‌تر از خدا نداریم». خشیت، معرفت می‌طلبد. درک معرفت به واسطه فیض الهی، یعنی انبیا و ائمه اطهار(ع)، خیلی مهم است.

این استاد اخلاق اظهار کرد: در منبر نباید ابتدا شبهه را مطرح کرد. مرحوم سیداسماعیل شفیعی گاهی در ماه رمضان دو ساعت منبر می‌رفت. ایشان می‌گفت: «این فرد در هوا حل شده است». حضرت امام صادق(ع) حتی در مواجهه با بوالاوجا، ابتدا به روش ایجابی عمل می‌کردند. روش‌های گوناگون با دیگران را باید از قرآن فرا گرفت. نکته دوم خشیت، اظهار خضوع عملی است. تولیت حوزه علمیه مروی تهران ادامه داد: خودسازی برای مبلغ خیلی مهم است. مبلغ در معرض دید مردم است، اگر من در حوزه منبر، موازین را رعایت کردم، خودش اثرگذار است. مرحوم آقای کافی با آن حالت تواضع و گریه، در مردم بسیار مؤثر بود. ایشان حالت گریه و خجه می‌گرفت به طوری که در حالت یک راننده کامیون نیز مؤثر بود.

تحریری گفت: ما باید برای خودمان برنامه عملی داشته باشیم. مراقبت در منبر بسیار مؤثر است. میرزا عبدالعلی تهرانی هر چیزی را نمی‌دانست، می‌گفت «مثل شیر می‌گویم نمی‌دانم». مرحوم آقای فلسفی از روی کاغذ روایت را می‌گفتند. مدارک روایات را بگوییم.

بنا بر این گزارش، برگزاری پنجمین نشست رسالت با حضور جمعی از منبری‌های شاخص کشور به همت جامعه ایمانی مشعر در روزهای ۲۲ و ۲۳ اردیبهشت ماه در مجموعه فرهنگی شهدای هفتم تیر سرچشمه تهران برگزار شد. مجموعه نظرات کارشناسان و استادان و تبادل نظر میان منبری‌ها تدوین و چاپ و در دسترس خطبا قرار می‌گیرد. به گفته سیدعلی حسینی، مسئول دفتر منبر جامعه ایمانی مشعر، سه کمیسیون تخصصی در پنجمین نشست رسالت با محورهای محتوایی جهاد تبیین، سبک زندگی و حلقه‌های میانی و با موضوع محرم برگزار می‌شود.

حجت‌الاسلام سعید صلح‌میرزایی در نشست «نقش فعالان فرهنگی در حوزه جهاد تبیین» مطرح کرد

انقلاب اسلامی با جهاد تبیین شروع شد

گزیده

در این مدتی که بحث جهاد تبیین مطرح شده، نزدیک به ۵۰ - ۴۰ هزار کیلومتر در کشور مسیر طی کرده و با افراد مختلفی صحبت کرده‌ام. به شدت درباره تفکر امامین انقلاب در ذهن نیروهای انقلاب خلأ وجود دارد. بسیاری از آثار را نخوانده‌اند. بیانات امروز را کامل گوش نمی‌دهند. باید از اینش جدیدی برای انتقال معارف انقلاب ایجاد شود.

رواق| حجت‌الاسلام سعید صلح‌میرزایی نویسنده کتاب «جهاد تبیین در اندیشه آیت‌الله العظمی خامنه‌ای» گفت: رهبر انقلاب معتقدند حرکت امام جهاد تبیین بوده است و اگر کاری کرد، همه در قالب تبیین بود. رهبر در خاطرات خود می‌گویند: «نهضت با جهاد تبیین شروع شد».

حجت‌الاسلام سعید صلح‌میرزایی در نشست «نقش فعالان فرهنگی در حوزه جهاد تبیین» که ۲۳ اردیبهشت ماه در غرفه انتشارات انقلاب اسلامی در نمایشگاه کتاب برگزار شد، در پاسخ به چیستی معنی جهاد تبیین گفت: جهاد تبیین قدمتی چندین هزار ساله در تاریخ بشر دارد. روش حکمرانی و جامعه‌سازی در جبهه حق که رؤسای آن انبیا(ع) بوده‌اند، همیشه تبیین بوده است. روش تبیین این‌ها همیشه دشمنانی داشته و حتی گاهی در حد الا‌الله‌الاالله منشی ایجاد می‌شده. جبهه حق از حضرت نوح(ع) تا زمان ما همیشه معارضانی داشته؛ چون آنچه در شریعت آمده، محدودکننده قدرت و ثروت بعضی است. به همین دلیل، این تبیین و روشنگری که خطر ایجاد می‌کرده، برایش از کلمه «جهاد» استفاده می‌شده است. پس قدمت این معنا به هزاران سال پیش برمی‌گردد.

وی افزود: رهبر انقلاب معتقدند حرکت امام جهاد تبیین بوده است؛ وگرنه چه دلیلی داشته که امام تبعید شود؟ امام هیچ وقت اقدام مسلحانه و نظامی نداشت. اگر کاری کرد، همه در قالب تبیین بود. رهبر در خاطرات خود می‌گویند: «نهضت با جهاد تبیین شروع شد». در میدان جهاد تبیین، هیچ گاه اولیا و انبیا و پیروان ایشان از این خط خارج نشده‌اند. جهاد تبیین هیچ گاه تمام نمی‌شود و خط انقلاب است و ادامه دارد.

■ **جهاد تبیین، امری عمومی است**

صلح‌میرزایی با بیان اینکه سرمایه هر حکومتی مردمش است، ادامه داد: رویکرد غربی که انسان را مثل حیوان دوپا می‌بیند، از باب منافع مادی این تصور را دارد. رویکرد اسلام این است که مردم را واقعاً مؤثر می‌داند و می‌خواهد آن‌ها به میدان عمل بیایند. این نکته بحث تبیین را همیشه پررنگ می‌کند. در مقابل، دشمن سعی می‌کند مردم را به گونه‌های مختلف از انقلاب جدا کند که رهبر به آن جنگ نرم گفتند. این جریان تبیین همیشه بوده و رهبر همیشه بر آن تأکید کرده‌اند. بیانات کتاب «جهاد تبیین» هم مربوط به قبل است. اما تفاوت الان از دو جهت است. تحریف، به دلیل نزدیک شدن دشمن به فضاهای خصوصی جوانان ما به شدت افزایش پیدا کرده است. کرونا هم مسئله را تشدید کرد؛ چون بیشتر وقت جوانان در فضای مجازی گذشت. دشمن از این طریق وارد خلوت‌های ما شد.

صلح میرزایی گفت: تا پیش از مهر ۱۴۰۰، رهبر فرمان و درخواست تبیین را از نخبگان داشتند. اما مهر ۱۴۰۰ به بعد، برای نخستین بار رهبر هم مردم را به این کار دعوت کردند؛ چون الان ما به تعداد کاربران فضای مجازی رسانه داریم. رهبر خطاب را عمومی کردند؛ چون همه دیگر می‌توانند مفید باشند. جهاد تبیین، جهاد از بین بردن غبار تحریف و آشفتگی ذهنی است. در همین مسئله اصلاح قیمت‌ها و یارانه‌ها، بیشتر مردم از آینده اضطراب دارند. این استرس کار و فرصت کار را از انسان می‌گیرد. ترس از آینده نامعلوم موجب می‌شود کارهایی کنند که بعداً پشیمان شوند؛ مثل هجوم به کالا و احتکار خانگی که ثمره تشویش ذهنی است. الان همه می‌توانند مؤثر باشند و همدیگر را به صبر دعوت کنند. این مؤثر بودن همه و شدت حمله از سوی دشمن سبب شده رهبر به جهاد تبیین تأکید کنند.

■ **لازمه پیروزی استقامت است**

حجت‌الاسلام صلح‌میرزایی اذعان کرد: از مهر تا اوایل بهمن این پیام جدی گرفته نشد. من به عنوان کسی که به سازمان‌ها مراجعه و با مدیران صحبت کردم، تصورم از جبهه انقلاب این بود که بیان ایشان خاص و جدی و فریضه فوری نبوده است. در ۳ماه بعد، ایشان ۶بار تأکید و همه حس کردند که باید انجام وظیفه کنند. اگر این فرمان رهبر نبود، این مقدار تولیدات و ورود افراد مختلف به حوزه تأثیرگذاری انجام نمی‌شد. خیلی از دوستان که جهاد تبیین را رها کرده بودند، به زمینه بازگشتند.

هنوز این شعله گرم است. بچه‌های انقلاب اکنون می‌دانند خط، هدف و وظیفه دارند. این فرمان نشاطی هم به مجموعه جبهه انقلاب داد.

ایشان با اشاره به اینکه قرآن می‌فرماید لازمه پیروزی استقامت است، بیان کرد: رهبر هم بارها بر این موضوع تأکید و ایستادگی کرده‌اند. ما هم لازم است گاهی چندین بار محتوایی را بیان و تکرار کنیم تا تأثیرش را بگذارد. باید بدانیم مشکلات مختلف جامعه حتماً با جهاد تبیین در آن عرصه حل خواهد شد.

■ **نقشه راه در جهاد تبیین است**

گردآورنده کتاب «جهاد تبیین» گفت: گام نخست حرکت در مسیر جهاد تبیین این است که بر موانع عملیات غلبه کنیم. خیلی از ما از سر ترس جهاد تبیین نمی‌کنیم. می‌ترسیم این جهاد محبوبیتمان را کم کند. از بحث با دوستان و فامیل می‌ترسیم. این موضوع با انزوا هم رابطه دارد. اندیشمندانی هستند که با فضای جامعه و مجازی قهرند و نمی‌دانند دارد چه اتفاقاتی می‌افتد. پس دغدغه پیدا نمی‌کنند. باید این‌ها را از انزوا خارج کرد.

گام دوم اطلاعات عملیات است. ما نیاز به این اطلاعات داریم. باید صحنه، نقشه و دشمن را بشناسیم. باید دست‌های دشمن را پیدا کنیم. اگر موضع را خوب نشناسیم، مثل رزمنده‌ای که از خواب بلند می‌شود، با توجه به شناختی که دیروز از میدان جنگ داشته، می‌جنگد.

گام سوم امکان‌سنجی از خود است. خیلی وقت‌ها نوجوانان می‌خواهند وارد جهاد تبیین شوند. یا دانشجویان می‌گویند ما یقین داریم نمی‌توانیم هیچ کاری برای این جهاد انجام دهیم. باید امکان‌سنجی کرد تا اگر توان قانع کردن افراد را نداریم، وارد کار نشویم. باید برای این جهاد کسب مهارت کنیم. مثلاً باید اول اسلام ناب را بشناسیم. دوم اینکه باید سواد رسانه‌ای را تقویت کنیم. الان فضای مجازی پر از جنس‌های تقلبی است. این موجب می‌شود که تفکر از ما گرفته شود. سوم اینکه باید شیوه‌های اقناع‌سازی را بیاموزیم. چهارم اینکه باید روش‌های بحث و جدل را بیاموزیم تا بتوانیم از موضوع دفاع کنیم. پنجم اینکه باید با مخاطب ارتباط برقرار کنیم. ما با کنون عمدتاً یک طرفه یعنی سیستمی است. در هر صورت در جایگاهی نیستم که بخواهم مسئولیت این امر را بر عهده بگیرم.

مقیسه در ادامه سخنان خود درباره اداره کردن مردمی مسجد گفت: وقتی می‌گوییم مساجد به صورت مردمی اداره شوند، به بهترین مدل مسجدداری اشاره می‌کنیم. مساجد موفق، مساجدی هستند که مردمی یعنی فارغ از سیستم‌های اداری مدیریت می‌شوند. پس بهترین کار این است که مساجد به صورت مردمی اداره شوند. در آن طرح درباره ائمه جماعات، هیئت امنا و خادمین برنامه‌هایی طرح‌ریزی شده است تا از نظر آموزشی سامان یابند. همچنین بناست با هماهنگی حوزه علمیه، رشته مدیریت مسجد به دروس حوزه اضافه شود تا طلابی داشته باشیم که امام جماعت تربیت شوند.

اول جهاد تبیین تعمیقی و واکسینه کردن پیش از دریافت شبهه‌ها و دوم اینکه جهاد تبیین تهاجمی که قاعدتاً پس از قدرتمندی ما در درمان و تعمیق است. جبهه فرهنگی باید نخبگان را به خط کند تا بتوانند در قسمت تهاجم عمل کنند. افراد ضعیف نمی‌توانند در این قسمت کاری انجام بدهند. ناشران انقلاب اسلامی در این مدت تلاش کرده‌اند تا آن روی سکه دشمن را نشان دهند. ولی معمولاً این در حیطه داخلی بوده و مصرف مخاطب داخلی. اگر قرار است تبدیل به چالش شود، باید هنر به کمک بیاید. ارتباطات بین‌المللی نیاز است. نامه رهبر به جوانان غربی خوب پشتیبانی نشد. باید خارج از ایران بدنه نخبگان بسازیم. ارتباط با بدنه تحت حکومت این مجموعه‌ها می‌تواند موجب ایجاد پرسش‌هایی برایشان شود که این تأثیرگذار است. رهبر هم با بدنه جوانان غربی و آمریکای شمالی مرتبط شدند. این خط باید ادامه یابد تا جهاد هجومی اتفاق بیفتد.

■ **خلأ سیر مطالعاتی و مشاوره کتاب داریم**

حجت‌الاسلام صلح‌میرزایی درباره اثرگذاری مبلغان و نویسندگان بیان کرد: نخستین قدم ایجاد یک شبکه است که این شبکه ایجاد شده؛ ولی باید فعال‌تر باشد. رقابت بین ناشران انقلابی خیلی شدید است و هم اقرایی کمتر انجام می‌شود. بیشتر پروژه‌ها را پنهان می‌کنند و اصرار دارند موضوعشان فقط برای خودشان باشد. باید کمی جهاد کنند به این معنا که وقتی منافقان در میان است، باید با هم مشترک بشوند و بارهای زمین مانده را برداریم.

کتاب‌های خیلی خوبی تولید شده که باید آن‌ها را توزیع کرد. ما اکنون در بعضی از سامانه‌های توزیع، دچار تحریم کتاب‌های خوب هستیم. این شبکه‌های توزیع باید با همت ناشران و مجمع ناشران تقویت شود. در شهرستان‌های مختلف کتاب‌های مهم و اثرگذار وجود ندارد. باید کاری کرد که هر کس در هر جای کشور است، بتواند به کتاب‌ها دسترسی پیدا کند. ما مدت‌هاست به عنوان رسیدگی به امور مساجد تهران، کار آموزش ائمه جماعات، هیئت امنا و مساجد را آغاز کردیم و در مواقعی سبک‌های جدید رسانه فرهنگی را در اختیار مساجد قرار می‌دهیم، اما وجود برخی چالش‌ها در زیرساخت‌های ما سبب بروز مشکلاتی در سطح مساجد می‌شود. ضروری است متولیان امر در جلساتی که با هم تشکیل می‌دهند، به یک رویه واحدی دست یابند و وظایف تقسیم‌بندی شود.

■ **مدیریت مساجد باید بر عهده مدیران جهادی و انقلابی باشد**

حجت‌الاسلام شیخ علی واشقانی از ائمه جماعات موفق و برگزیده به عوامل دیگری از چالش‌های مساجد اشاره کرده و می‌گوید: علاوه بر موازی‌کاری‌هایی که در امر اداره مسجد شاهدیم، اصلاح‌نهادهای مرتبط با مسجد نظر و دیدگاه یکدیگر را قبول ندارند. این را در جلسات مشترکشان به وضوح می‌بینیم، اگر نظر بنده را که سال‌ها است در بحث مساجد دروه جدی دارم جویا شوید، مخلص کلام این است که مدیریت مساجد باید بر عهده مدیرانی جهادی، انقلابی و مخلص خدا باشد. وقتی از نزدیک با برخی مدیران مواجه می‌شوید، ملاحظه می‌کنید دنبال ریاست و سفت کردن جای پای خود هستند و روحیه خدمت در آن‌ها مرده است، با نیت خدمت می‌آیند، اما خروجی کارشان تشنج است.

امام جماعت مسجد امام رضا(ع) افزود: مساجد ما در هر محله امام جماعت تحمیلی را قبول ندارند، بلکه امام جماعت باید مورد تأیید مردم آن منطقه باشد. می‌توانم ثابت کنم که امام جماعت تحمیلی از نظر شرعی محل اشکال است. امام جماعتی که مردم شناختی از او ندارند و صرفاً با تحمیل یک نهاد مشخص وارد مسجد می‌شود، نه نماز خودش مورد قبول است و نه مردمی که پشت سر وی نماز می‌خوانند. شما کافی است مروری بر ماجرای امیرمؤمنان(ع) داشته باشید. مگر ایشان در دوران زمامداری ظاهری خویش، خواسته مردم را لحاظ نکردند؟ پس پیوند امام با مردم باید با رضایت باشد، متأسفانه نهادهای ما مردم را لحاظ نمی‌کنند. از دیگر سو مدیریت مسجد باید با امام جماعت مأنوس و اوست که تشخیص می‌دهد نیازهای محله چه مسائلی باید باشد. نظر رهبر معظم انقلاب را اگر بخواهید جویا شوید، به همین نکات می‌رسید، نه اینکه بخواهیم نظرات شخصی و نفسانی خود را اعمال کنیم و از موضع قدرت برای مساجد تعیین تکلیف کنیم. ثابت می‌کنم در بسیاری از مواضع، نظر متولیان امر مصلحت‌اندیش‌تر از مواضع برخی است. در چنین شرایطی برای مظلومیت این مرد الهی و وضعیت فرهنگی جامعه باید گریست.

واشقانی با تأکید مجدد نسبت به اینکه نهادهای

دیدگاه

در میز گردی عوامل کاهش «کارکردهای اصیل مسجد» بررسی شد

اضافه شدن رشته «مدیریت مسجد» به دروس حوزه

درسالیان اخیر باوجود اهمیتی که مسجد، این پایگاه عظیم مردمی در راستای تقویت پایه‌های عبادی، فرهنگی و اقتصادی دارد، شاهد کاهش کارکرد آن در محلات بودیم تا زمانی که شیوع ویروس کرونا در این سه سال اخیر بهانه‌ای برای ورود جدی مساجد به عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی محلات را فراهم کرد؛ به این ترتیب پس از مدت‌ها کیفیت کارکرد مساجد را در صحنه عمل مشاهده کردیم.

خبرگزاری تسنیم در گفت‌وگو با کارشناسان به معرفی برخی آسیب‌ها و چالش‌های مساجد پرداخته و سپس راهکارهایی برای تقویت کارکرد مساجد ارائه داده است.

■ **مشکل مساجد معادله‌ای چندمجهولی است**

سیدمهدی ماجدی، مدیر فعالیت‌های فرهنگی مرکز رسیدگی به امور مساجد درباره چالش‌های مساجد گفت: مشکلی که برای مساجد با پیش آمده، معادله‌ای چندمجهولی است. اکنون در حوزه علمیه متولی خاصی که ائمه جماعات را آموزش دهد، وجود ندارد. از دیگر سو بسترسازی مناسب برای تربیت ائمه جماعات صورت نگرفته است. در کنار آن، مجموعه‌ای نداریم که متولی تأمین بودجه کارگزاران مسجد به ویژه ائمه جماعات باشد. اگر یک طلبه فعال (که کم هم نداریم) حمایت مادی و معنوی نشود، حتماً پای کار می‌آید. ما مدت‌هاست به عنوان رسیدگی به امور مساجد تهران، کار آموزش ائمه جماعات، هیئت امنا و مساجد را آغاز کردیم و در مواقعی سبک‌های جدید رسانه فرهنگی را در اختیار مساجد قرار می‌دهیم، اما وجود برخی چالش‌ها در زیرساخت‌های ما سبب بروز مشکلاتی در سطح مساجد می‌شود. ضروری است متولیان امر در جلساتی که با هم تشکیل می‌دهند، به یک رویه واحدی دست یابند و وظایف تقسیم‌بندی شود.

■ **مدیریت مساجد باید بر عهده مدیران جهادی و انقلابی باشد**

حجت‌الاسلام شیخ علی واشقانی از ائمه جماعات موفق و برگزیده به عوامل دیگری از چالش‌های مساجد اشاره کرده و می‌گوید: علاوه بر موازی‌کاری‌هایی که در امر اداره مسجد شاهدیم، اصلاح‌نهادهای مرتبط با مسجد نظر و دیدگاه یکدیگر را قبول ندارند. این را در جلسات مشترکشان به وضوح می‌بینیم، اگر نظر بنده را که سال‌ها است در بحث مساجد دروه جدی دارم جویا شوید، مخلص کلام این است که مدیریت مساجد باید بر عهده مدیرانی جهادی، انقلابی و مخلص خدا باشد. وقتی از نزدیک با برخی مدیران مواجه می‌شوید، ملاحظه می‌کنید دنبال ریاست و سفت کردن جای پای خود هستند و روحیه خدمت در آن‌ها مرده است، با نیت خدمت می‌آیند، اما خروجی کارشان تشنج است.

امام جماعت مسجد امام رضا(ع) افزود: مساجد ما در هر محله امام جماعت تحمیلی را قبول ندارند، بلکه امام جماعت باید مورد تأیید مردم آن منطقه باشد. می‌توانم ثابت کنم که امام جماعت تحمیلی از نظر شرعی محل اشکال است. امام جماعتی که مردم شناختی از او ندارند و صرفاً با تحمیل یک نهاد مشخص وارد مسجد می‌شود، نه نماز خودش مورد قبول است و نه مردمی که پشت سر وی نماز می‌خوانند. شما کافی است مروری بر ماجرای امیرمؤمنان(ع) داشته باشید. مگر ایشان در دوران زمامداری ظاهری خویش، خواسته مردم را لحاظ نکردند؟ پس پیوند امام با مردم باید با رضایت باشد، متأسفانه نهادهای ما مردم را لحاظ نمی‌کنند. از دیگر سو مدیریت مسجد باید با امام جماعت مأنوس و اوست که تشخیص می‌دهد نیازهای محله چه مسائلی باید باشد. نظر رهبر معظم انقلاب را اگر بخواهید جویا شوید، به همین نکات می‌رسید، نه اینکه بخواهیم نظرات شخصی و نفسانی خود را اعمال کنیم و از موضع قدرت برای مساجد تعیین تکلیف کنیم. ثابت می‌کنم در بسیاری از مواضع، نظر متولیان امر مصلحت‌اندیش‌تر از مواضع برخی است. در چنین ش